

РЕШЕНИЕ

№ 149

гр. Варна, 29.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на десети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Радостин Г. Петров

при участието на секретаря Дарина Б. Баева
като разгледа докладваното от Радостин Г. Петров Търговско дело № 20223100900609 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявени са искове с правно основание чл.534, ал.1 от ТЗ и чл.86 ЗЗД от Г. П. Г., ЕГН *****, от *****, срещу П. А. М., ЕГН *****, Н. А. И. - И., ЕГН *****, И. А. И., ЕГН ***** и И. А. И., ЕГН *****, всички с адрес *****, за заплащане на сумата от по 30 000 лева от всеки един от четиримата ответници, с която неоснователно са се обогатили след погасяване по давност на исковите по запис на заповед издаден на 24.08.2017г. от наследодателя на ответниците А. И. М., починал на ****г., в полза на ищеца за сумата от 120000 лева, с падеж на задължението 31.12.2017г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на завеждане на исковата молба – 12.09.2022г. до окончателното ѝ изплащане, сумата от по 5142.07 лева от всеки един от четиримата ответници, представляваща обезщетение за забава върху дължимата от него главница 30000 лева за периода от 01.01.2021г. до 09.09.2022г.

Твърди се в исковата молба, че ответниците са наследници на А. И. М., починал на ****г. - П. А. М. преживяла съпруга, а останалите трима ответници - негови деца. Приживе, на 24.08.2017г., А. И. М. издал в полза на ищеца запис на заповед, по силата на който е поел безусловно парично задължение към него в размер на 120 000 лева с падеж на задължението

31.12.2017г. Твърди се, че издателят на запис на заповед, респективно неговите наследници, не са погасили дълга си на падежа, като не сторили това и до настоящия момент. С оглед възражението на ответниците за погасяване по давност на менителничния иск, ищецът обосновава правния си интерес да сезира съда с иск за заплащане на сумата на основание чл.534, ал.1 от ТЗ.

В срока по чл.367, ал.1 от ГПК ответниците са депозирали писмен отговор, с който оспорват исковите като неоснователни. Излагат, че не им е известно наследодателят им да е подписал запис на заповед в полза на ищеца. Възразяват, че исковите са погасени по давност. В срока по чл.373 ГПК ответниците са депозирали допълнителен отговор.

В съдебно заседание пълномощниците на ищеца адв. К. М. и адв. Я.С. поддържат исковата молба и молят за присъждане на разноски. В представената писмена защита вх. № 7030/20.03.2023г. по същество се излагат доводи за основателност на исковите.

В съдебно заседание ответниците се представляват от адв. Н. И. от ВАК, който моли за отхвърляне на исковите и присъждане на разноски. В представената писмена защита вх. № 7373/22.03.2023г. по същество се излагат доводи за неоснователност на исковите.

Съдът, след като прецени събраните в процеса доказателства, поотделно и в съвкупност, и въз основа на своето вътрешно убеждение, прие за установено от фактическа страна следното:

Представен е запис на заповед, издаден на 24.08.2017г. от А. И. М. в полза на ищеца за сумата от 120000 лева, с падеж на задължението 31.12.2017г.

Не е налице спор, а и от представеното удостоверение за наследници е видно, че А. И. М. е починал на ****г., като негови наследници са четиримата ответници – преживяла съпруга и деца.

С определение № 89/13.01.2023г. съдът задължи ищеца на основание чл.176 от ГПК да се яви в първото съдебно заседание и да отговори на поставените в допълнителния отговор въпроси, като му указа, че съдът може да приеме за доказани обстоятелствата, за изясняването на които страната не се е явила или е отказала да отговори без основателна причина, както и когато е дала уклончиви или неясни отговори. Ищецът не отговори на поставените

въпроси по чл.176 от ГПК: От къде се е познавал с наследодателя на ответниците А. И. М., какви са били отношенията им? По какъв повод е бил издаден процесния запис на заповед? В първото по делото заседание пълномощникът на ищеца представи болничен лист, а във второто с.з. пълномощникът заяви, че ищецът няма да се яви.

Въз основа на установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните правни изводи:

Представеният запис на заповед, издаден на 24.08.2017г., е редовен от външна страна документ, удостоверяващ подлежащо на изпълнение вземане за сумата от 120000 лева в полза на кредитор Г. Г. против длъжника А. И. М., с падеж на задължението 31.12.2017г. Длъжникът е починал на ****г., поради което задължението за заплащане на сумата от 120000 лева е преминало върху наследниците му.

Падежът на записа на заповед е 31.12.2017г., поради което на 28.02.2021г. вземането е погасено по давност, като възражение за това ответниците са направили с отговора на исковата молба. Съгласно чл.534, ал.1 от ТЗ, когато приносителят на менителница, запис на заповед или чек изгуби исковите по тях поради давност или неизвършване на необходимите действия за запазване на правата по тях, той може да иска от издателя или платеца сумата, с която те са се обогатили в негова вреда. В случая, ищецът е изгубил правата си по записа на заповед поради погасяването му по давност, поради което може да иска от издателя (наследниците му) сумата, с която последният се е обогатил в негова вреда, на основание чл.534, ал.1 от ТЗ.

Съгласно задължителните разяснения, дадени с т.17 от ТР 4/2013г. на ОСГТК на ВКС, при въведени от страните твърдения или възражения, основани на конкретно каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед, на изследване подлежи и каузалното правоотношение. Тези разяснения са приложими и в производството по иска по чл.534, ал.1 от ТЗ. Не може да се отрече правото на наследниците на издателя на записа на заповед да поискат поемателят да посочи каузалното правоотношение във връзка с което менителничният ефект е бил издаден. Едва след посочване на каузалното правоотношение от ищеца, наследниците биха могли да го въведат в процеса. В тази връзка, съдът намира, че следва съответно приложение да намери константната практика на ВКС, че не

всички възражения на ответника се преклудират в срока за отговор на исковата молба (в този смисъл Решение № 98 от 29.06.2016 г. на ВКС по т. д. № 1499/2015 г., I т. о., ТК, докладчик съдията К.Н.). Ответниците по иска са направили с отговора на допълнителната искова молба (с която е направено искане за изменение основанието на иска) доказателствено искане с оглед снабдяване с информация относно каузалното правоотношение. След отговора на ищеца на въпроса по чл.176 от ГПК: „По какъв повод е бил издаден процесния запис на заповед?“, ответниците биха могли да въведат каузалното правоотношение и да проведат доказване, че дългът по него е погасен (това е изрично указано на ищеца в с.з. на 10.02.2023г.). Това следва от разпоредбата на чл.147, ал.1, т.1 от ГПК - до приключване на съдебното дирене страните могат да твърдят нови обстоятелства и да посочват и представят нови доказателства само ако не са могли да ги узнаят, посочат и представят своевременно.

Ищецът не отговори на въпроса по чл.176 от ГПК: „По какъв повод е бил издаден процесния запис на заповед?“, съответно ответниците не въведоха каузалното правоотношение в процеса. Поради това съдът следва да прецени последиците по чл.176, ал.3 от ГПК. Съгласно константната практика на ВКС (Решение № 175 от 20.11.2017 г. на ВКС по т. д. № 466/2017 г., II т. о., ТК, докладчик съдията Б.Й.), предвид обезпечителната функция на записа на заповед и неговото прескрибиране като последица от пропускането на срока по чл. 531, ал. 1 ТЗ погасяването по давност на обезпечените със записа на заповед каузални вземания на ищеца - поемател изключва наличието на вреда по смисъла на чл. 534, ал. 1 ТЗ и е пречка за уважаване на специалния иск по чл. 534, ал. 1 ТЗ. Ответникът не отговори на въпроса по чл.176 от ГПК, респ. възпрепятства ответниците да въведат каузалното правоотношение в процеса и да проведат доказване, че вземането по него е погасено. Поради това и на основание чл.176, ал.3 от ГПК съдът приема, че задължението по каузалното правоотношение е погасено. Това следва и от разпоредбата на чл.3 от ГПК. След като не съществува дълг по каузалното правоотношение, то за ищеца - поемател не е налице вреда по смисъла на чл. 534, ал. 1 ТЗ и е пречка за уважаване на специалния иск по чл. 534, ал. 1 ТЗ, който следва да бъде отхвърлен изцяло.

Предвид отхвърлянето на главния иск, следва да бъде отхвърлен и акцесорния иск по чл.86 от ЗЗД.

Предвид изхода на спора и на основание чл.78, ал.3 от ГПК на ответниците се дължат направените в производството разноски. Всеки един от четиримата ответници претендира заплащането на разноски в размер от по 3461 лева заплатен адвокатски хонорар по договор за правна защита и съдействие от 22.11.2022г. Доколкото договорите за правна защита и съдействие са сключени на 22.11.2022г. и хонорарите са заплатени на същата дата, то приложение следва да намери чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (редакция към бр. 88 от 4.11.2022 г.), съгласно която разпоредба минималният размер на адв. възнаграждение дължимо от всеки един от ответниците на адвоката му възлиза на 3461.37 лева, т.к. материалният интерес е 35142.07 лева (30000 лева +5142.07 лева). Поради това, възражението на ищеца за прекомерност на заплатените от всеки един от четиримата ответници адв. възнаграждения е неоснователно. Ищецът следва да бъде осъден да заплати на всеки един от четиримата разноски в размер на 3461 лева.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Г. П. Г., ЕГН *****, от *****, срещу П. А. М., ЕГН *****, Н. А. И. - И., ЕГН *****, И. А. И., ЕГН ***** и И. А. И., ЕГН *****, всички с адрес ***** искове с правно основание чл.534, ал.1 от ТЗ и чл.86 ЗЗД за заплащане на сумата **от по 30 000 лева от всеки един от четиримата ответници**, с която неоснователно са се обогатили след погасяване по давност на исковите по запис на заповед издаден на 24.08.2017г. от наследодателя на ответниците А. И. М., починал на ****г., в полза на ищеца за сумата от 120000 лева, с падеж на задължението 31.12.2017г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на завеждане на исковата молба – 12.09.2022г. до окончателното ѝ изплащане, сумата **от по 5142.07 лева от всеки един от четиримата ответници**, представляваща обезщетение за забава върху дължимата от него главница 30000 лева за периода от 01.01.2021г. до 09.09.2022г.

ОСЪЖДА Г. П. Г., ЕГН *****, от *****, да заплати на П. А. М., ЕГН *****, от ***** сумата **от 3461 лева** (три хиляди четиристотин шестдесет и един лева), представляваща направени по делото разноски.

ОСЪЖДА Г. П. Г., ЕГН *****, от *****, да заплати на Н. А. И. - И., ЕГН *****, от ***** сумата от **3461 лева** (три хиляди четиристотин шестдесет и един лева), представляваща направени по делото разноси.

ОСЪЖДА Г. П. Г., ЕГН *****, от *****, да заплати на И. А. И., ЕГН *****, от ***** сумата от **3461 лева** (три хиляди четиристотин шестдесет и един лева), представляваща направени по делото разноси.

ОСЪЖДА Г. П. Г., ЕГН *****, от *****, да заплати на И. А. И., ЕГН *****, от ***** сумата от **3461 лева** (три хиляди четиристотин шестдесет и един лева), представляваща направени по делото разноси.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд - Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____